

SAK 24/2022

REGULERING AV FISKET ETTER TOBIS I 2023

Ny forskrift om fiskeritillatelser og kvotefaktorer har vært på høring i 2022, og er til behandling i Nærings- og fiskeridepartementet. Forslaget til regulering av fisket i 2023 er basert på gjeldende regelverk.

1. SAMMENDRAG

Fiskeridirektøren foreslår at tobisforvaltningen i 2023 blir fastsatt i henhold til den områdebaserte forvaltningsmodellen.

Fiskeridirektoratet understreker at det også i 2023 sannsynligvis vil være utfordringer med innblanding av hvitfisk i fisket etter tobis. ICES rapporterer i sine råd for disse bestandene at 2019 og 2020-årsklassene av hyse er de største siden 2000. Tilsvarende mønster sees også for hvitting. Fiskeridirektoratet legger derfor til grunn at det er nødvendig med oppfølging av tobisfisket i 2023, både på sjø (feltbytte, RTC-stengninger) og land (ordinære landingskontroller). I tillegg bør flåten selv vurdere tiltak for å redusere innblandingen av hvitfisk.

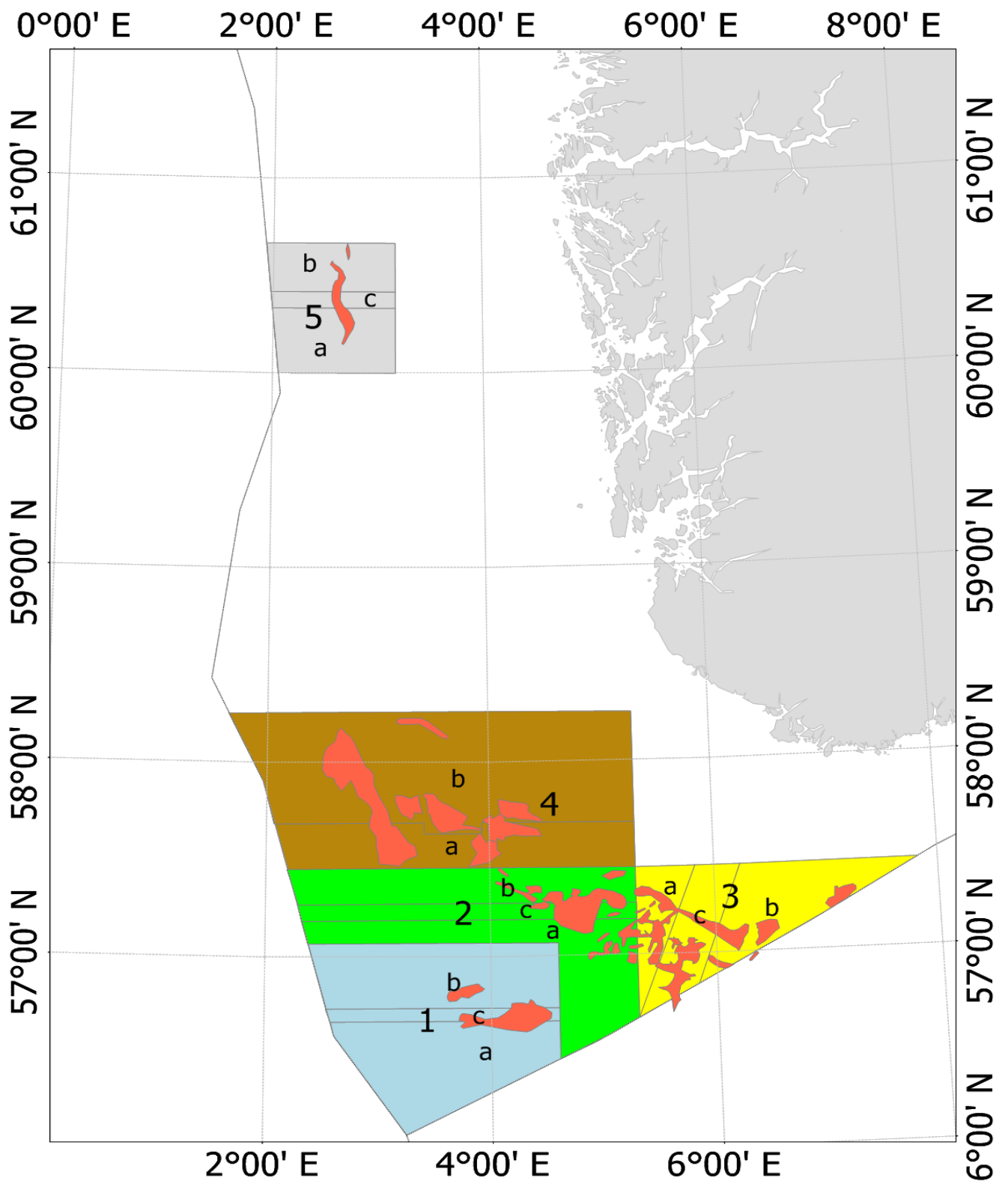
2. FORVALTNINGSMODELLEN FOR TOBIS

Forvaltningen av tobis har vært under utvikling siden 2010. Gjeldende forvaltningsmodell er utviklet i nært samarbeid mellom næringsorganisasjonene, Havforskningsinstituttet (HI) og Fiskeridirektoratet. Modellen har jevnlig vært drøftet og evaluert, siste gang i januar 2020.

Etter at forvaltningsmodellen ble innført har tobisbestandens utvikling vært meget positiv.

Hovedpunktene i forvaltningsmodellen er som følger:

- Forvaltningen skjer på grunnlag av områdebasert forvaltning. Dette innebærer at tobisfeltene deles inn i forvaltningsområder. Hvert av forvaltningsområdene deles i to eller tre underområder. Hvilke forvaltnings- og underområder som skal være åpne for fiskeri beslutes etter at HI har gitt råd om foreløpig kvote før sesongstart, og i henhold til oppdatert råd etter tobistoktet om våren. I forvaltningsområder som er delt i tre underområder vil underområde c alltid være åpent dersom underområde a eller b er åpne.
- Fisket er åpent i perioden 15. april til 23. juni.
- Det er fastsatt et minstemål for tobis på 10 cm. Områder kan stenges dersom mer enn 10 % av fangsten, i antall per hal, er under 10 cm.
- Tobiskvoten fastsettes for hele NØS unntatt forvaltningsområde 5 (Vikingbanken).
- Dersom HI anbefaler at det åpnes for fiske i forvaltningsområde 5 (Vikingbanken), settes en egen kvote for dette området. Utover dette gjennomføres forvaltning av tobis på Vikingbanken i henhold til forvaltningsmodellen.

Figur 1. Kart over tobisområdene i NØS (røde felt) og inndeling av de norske forvaltningsområdene. Gyldig f.o.m 2020.

3. TOBISSESONGEN 2022

3.1 Råd fra HI og regulering

Den 21. februar 2022 ble det gitt et foreløpig råd fra HI for tobisfiskeriet i 2022. HI tilrådte en foreløpig kvote i Norges økonomiske sone (NØS) på inntil 60 000 tonn og at underområdene 1a, 1c, 2b, 2c, 3b, 3c og 4a, (se figur 1) kunne åpnes for tobisfiske i perioden 15. april – 23. juni. Disse rådene ble fulgt ved fastsettelsen av *forskrift om regulering av fisket etter tobis i 2022*. Kvoteenheten ble satt til 2,1.

HI ga sitt endelige kvoteråd den 13. mai der de tilrådte at årets tobiskvote kunne fastsettes til 95 000 tonn. I dette rådet ble det anbefalt å stoppe alt fiske i område 4. HI viste til toktresultatene, og at bestanden i dette området ble vurdert til å være kritisk lav. For øvrig var det ingen endringer i rådgivningen om hvilke områder som skulle være åpne for fiske.

I det endelige rådet ble det vist til at rekruttering av 2021-årsklassen i sørlige del av norsk sone i Nordsjøen er lavere enn middels, men at individvekten for disse ettåringene er relativt høy. Bestanden har en god geografisk spredning sør for 57°30', mens bestanden er kritisk lav nord for dette punktet. Mattilgangen har vært relativt god i de sørlige områdene. Bestanden består av mange årsklasser med gode forekomster av eldre individer, og om lag 43 % av biomassen er treåringer. Det er også mye 6 år gammel fisk.

Fiskeridirektoratet fulgte det endelige rådet fra HI og totalkvoten ble fastsatt til 95 000 tonn den 16. mai. Kvoteenheten ble satt til 3,30. Etter at enkelte fartøy hadde gjort observasjoner av større konsentrasjoner av tobis nord for område 3 ble det fremmet et ønske fra næringen om å åpne dette området for fiske. I samråd med HI besluttet Fiskeridirektoratet å åpne området for tobisfiske den 22. juni. Samtidig ble kvoteenheten økt til 3,80.

3.3 Fisket i NØS

Fisket var dårligere enn sesongen før, og selv om det ble fisket hele sesongen ble ikke kvoten oppfisket. Første fangst ble meldt inn via ERS den 16. april. I april ble det tatt knapt 12 000 tonn. I mai vel 51 000 tonn og om lag 19 000 tonn i juni. Siste fangst ble innrapportert 23. juni. Totalfangsten ble 81 676 tonn, med førstehandsverdi på 252 307 000 NOK. I tillegg fisket et svensk fartøy 808 tonn tobis i henhold til «Sverigeavtalen».

3.4 Innblanding og bifangst av hvitfisk

Registrert innblanding og bifangst av hvitfisk – hovedsakelig hvitting og hyse - i tobisfisket har siden 2020 vært høyere enn tidligere år. Etter en høringsprosess ble det forut for 2021-sesongen fastsatt kriterier i et RTC-system for å begrense fisket av andre arter under minstemål i tobisfisket. I tillegg ble det fastsatt kriterier i et RTC-system for å begrense fisket av tobis under minstemål. Tiltakene er innført i høringsforskriften § 50 første ledd bokstav e. og f.

I 2022-sesongen vedtok Fiskeridirektoratet 7. juni å stenge et område for fiske i 7 dager som følge av høy innblanding av hvitfisk. RTC-området var delvis i område 3 b og område 3 c.

Stengingen ble vedtatt etter anbefaling fra Kystvakten. Anbefalingen var basert på tre fangstprøver.

Fiskeridirektoratet vil påpeke at innblanding av hvitfisk var høy også i 2022. Totalt er det i 2022 registrert 1062 tonn hyse i tobislandingene og 363 tonn hvitting.

3.5. Dispensasjon fra oppmalingsforbudet

Som utgangspunkt er det forbudt å lande torsk, hyse og sei til oppmaling. Vedkommende salgslag kan gi dispensasjon fra oppmalingsforbudet.

Som nevnt har registrert innblanding og bifangst av hvitfisk i tobisfisket vært høyere siden 2020 enn tidligere år. Ved landinger av hyse i tobisfisket var praksis før 2021 at fartøyene ble gitt dispensasjon fra oppmalingsforbudet. Før 2021-sesongen drøftet Fiskeridirektoratet og Norges Sildesalgslag denne praksisen. Konklusjonen fra dialogen var at sildelaget fra 2021-sesongen ville stramme inn dispensasjonspraksisen.

4. REGULERING AV FISKET ETTER TOBIS I 2023

Fiskeridirektoratet legger til grunn at fisket etter tobis i 2023 blir regulert i henhold til den områdebaserte forvaltningsmodellen. Dette innebærer at HI gir råd om foreløpig kvote tidlig i 2023, samt råd om hvilke områder som kan åpnes for fiske. Det vil bli fastsatt en kvoteregulering med grunnlag i det foreløpige rådet. Reguleringen vil så bli justert når endelig råd foreligger etter tobistoktet våren 2023.